

Aan
Provinciale Staten

Onderwerp
Heroverwegen veiligheidsnorm Knardijk

1. Beslispunten

1. De Knardijk uiterlijk 4 jaar na de wettelijke verankering van de deltabeslissing waterveiligheid te laten voldoen aan de veiligheidsnorm en de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012 hierop aan te passen bij de herziening in 2014.
2. De hoogte van de veiligheidsnorm van de Knardijk te heroverwegen in 2018.

2. Inleiding

Bij een doorbraak in de primaire waterkering zal de polder overstromen. De Knardijk moet bij een overstroming blijven staan ook als er een storm optreedt die eens in de 100 jaar voorkomt. Er zijn drie situaties denkbaar: Oostelijk Flevoland overstroomt, Zuidelijk Flevoland overstroomt of beide polders overstromen. Een Knardijk die aan de norm voldoet verkleint de kans dat beide polders overstromen. De Knardijk voldoet nu niet aan deze norm van 1/100. Om dit te verhelpen is een investering van tientallen miljoenen nodig. In de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland (VFL 2012) is opgenomen dat de Knardijk uiterlijk in 2015 aan de norm moet voldoen. In 2015 wordt er ook een landelijke Deltabeslissing genomen over de normhoogte van de primaire waterkeringen. Deze wordt in 2017 wettelijk verankerd.

In mei 2012 bent u geïnformeerd over het feit dat de Knardijk niet voldoet aan de norm (Hb 1326800). In september 2012 bent u geïnformeerd over de interferentie tussen de planning van de Knardijk met die van het Deltaprogramma en het voornemen om na afstemming met het waterschap Provinciale Staten te vragen om uitstel op de implementatiedatum van de veiligheidsnorm te verlenen (Hb 1378686). Door verschuiving in de agendering van de Staten vergaderingen lopende 2013 is het onderwerp later geagendeerd dan gepland.

3. Beoogd effect

Effectief beschermen van de Flevopolder tegen overstromingen, inspelend op de Deltabeslissing om onnodige maatschappelijke kosten te voorkomen.

4. Argumenten

- 1.1 *In 2015 wordt er door het kabinet een Deltabeslissing waterveiligheid genomen over de normhoogte van de primaire waterkeringen in Flevoland.* Een van de afwegingen bij deze beslissing is om de Flevopolder - dijkkring 8 - volledig of gedeeltelijk een hogere bescherming tegen overstromingen te geven. Dit betekent dat op termijn ofwel de dijk rondom de hele Flevopolder ofwel de dijk rondom Zuidelijk Flevoland inclusief de Knardijk wordt versterkt. Het is verstandig dit besluit af te wachten.

Besluitvormingsronde Statendag
16 april 2014

Agendapunt

Lelystad
18 februari 2014

Registratienummer
1580272

Inlichtingen
J. Doornekamp

Afdeling/Bureau
RM

Portefeuillehouder
Gijsberts, A.

Thema

Routing

Commissie Ruimte en
Leefomgeving
2 april 2014

1.2 *Het versterken van de primaire waterkering in Oostelijk Flevoland tot hetzelfde niveau als Zuidelijk Flevoland leidt tot de laagste kosten.*

Op basis van de beschikbare studies hebben provincie en waterschap een analyse van de meest kosteneffectieve oplossing voor dijkkring 8 uitgevoerd. De versterkingskosten van Knardijk én Oostelijk Flevoland zijn hoger (€ 40 miljoen) dan bij het versterken van de primaire waterkering in Oostelijk Flevoland tot het zelfde niveau als Zuidelijk Flevoland. Met andere woorden investeren in de primaire kering is kosteneffectiever.

1.3 *Het besluit tot uitstel leidt niet tot aansprakelijkheid.*

Op dit moment geldt tot 2015 voor de Knardijk geen veiligheidsnorm. In de VFL 2012 is opgenomen dat het waterschap er zorg voor draagt dat deze dijk uiterlijk in 2015 wel aan de voorgeschreven norm voldoet van 1/100. Het besluit tot uitstel leidt niet tot directe schade en dus aansprakelijkheid. Alleen als er een primaire waterkering bezwijkt is er sprake van schade, dit heeft dan de omvang van een nationale ramp. Hiervoor stelt de Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts) regels voor tegemoetkoming van het Rijk aan gedupeerden. Het besluit wordt weloverwogen genomen, naar analogie hoe het Rijk omgaat met afgekeurde dijkvakken van primaire waterkeringen.

1.4 *Wanneer Zuidelijk Flevoland een aparte dijkkring wordt, komen de kosten voor de versterking voor minimaal 50 % op conto van het rijk.*

Er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt over de financiering van de opgave die volgt uit de Deltabeslissingen. Op dit moment worden de dijkversterkingen voor 50 % door het rijk en 50% door de waterschappen gefinancierd. De versterking van de Knardijk als regionale waterkering zal volledig door het waterschap gefinancierd moeten worden. Het is dus ook vanuit financieel oogpunt verstandig te wachten op de Deltabeslissing (De Flevolandse burgers betalen via de waterschapsbelasting mee).

1.5 *In 2014 is een integrale herziening van de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012 gepland.*

Het is effectief om de wijziging van de implementatiedatum mee te nemen in de geplande herziening.

2.1. *De Deltabeslissing beleidsmatig in 2015, concrete norm in 2017 verankerd in de wet.*

Veel regio's vinden de informatie vanuit het Deltaprogramma Veiligheid nog niet rijp om concrete normen vast te stellen. De verwachting is dat de Deltabeslissing in 2015 in de vorm van een beleidsbeslissing geformuleerd wordt. De normen die hierbij genoemd worden zijn dan "werknormen" die in een implementatietraject tot 2017 worden vastgesteld. In 2017 wordt deze norm concreet in de wet verankerd waardoor er in 2018 duidelijkheid is over de consequenties voor de Knardijk

2.2. *Voldoen aan de norm heeft alleen effect op de financiële schade van een overstroming, slachtoffers worden al voorkomen door de huidige Knardijk.*

Uit de studie "Veiligheid Nederland in Kaart voor dijkkringgebied 8: Flevoland" volgt een preciezer beeld van het bezwijken van de Knardijk. Nadat er een bres in de primaire waterkering is ontstaan zal de polder in 1 à 2 weken vol lopen waarbij de waterstand tegen de Knardijk langzaam stijgt. Het duurt op dit moment meer dan 3 dagen voordat de waterstand zo ver is gestegen dat de Knardijk bezwijkt. Deze 3 dagen¹ zijn voldoende om iedereen te evacueren. Er ontstaan wel miljarden aan financiële schade als de Knardijk na 3 dagen doorbreekt.

¹ Bron: [Evacuatieplan Overstromingen Flevoland 2008](#)

2.3. Een norm van 1/100 per jaar voor de Knardijk.

De Knardijk compartimenteert alleen als er een doorbraak is opgetreden in de primaire waterkering. In deze situatie zal er gedurende een periode van ongeveer 1 jaar water tegen de Knardijk staan. Deze tijd zal nodig zijn voor het dichten van de dijk en wegpompen van het water. De norm van 1/100 geeft de belasting tegen de dijk. Deze bestaat uit het water wat in één deel van de polder is gestroomd en hier bovenop een storm die eens per 100 jaar voorkomt, deze zorgt voor een extra belasting door opwaaiing en golven. De kans hierop is erg klein omdat na de doorbraak van de primaire waterkering (kans eens per 4000 jaar) het jaar hierop volgend ook een storm van eens in de 100 jaar moet optreden.

5. Kanttekeningen

Het uitvoeren van de maatregelen aan de primaire waterkeringen die volgen uit de Deltabeslissing duurt decennia.

De Deltabeslissing om de Flevopolder een hogere bescherming te bieden of al dan niet op te splitsen in twee dijkringen wordt in 2017 vastgelegd in de wet. De maatregelen die uit deze Deltabeslissing volgen worden geprogrammeerd in het landelijke "nieuwe Hoogwaterbeschermingsprogramma" (nHWBP). De jaarlijks beschikbare middelen hiervoor uit het Deltafonds zijn begrensd. Er zal dus een uitvoeringsvolgorde worden vastgesteld waarbij het optimaliseren van het veiligheidsrendement uitgangspunt is. Het veiligheidsrendement is in het rivierengebied waarschijnlijk het grootst waardoor de maatregelen in de Flevopolder later aan bod komen. In 2018 wordt de veiligheidsnorm van de regionale waterkering Knardijk door Provinciale Staten heroverwogen. Bij deze afweging is de dan beschikbare planning van de maatregelen aan de primaire waterkeringen van belang.

6. Vervolgproces

- Bij de herziening van de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland in 2014 wordt deze aangepast waardoor de Knardijk uiterlijk 4 jaar na de wettelijke verankering van de Deltabeslissing waterveiligheid moet voldoen aan de in de verordening opgenomen norm van 1/100.

7. Advies uit de Opinieronde

